

Uit: De Volkskrant, datum onbekend

Dokter Delprat over 'muziekte'

Door Wenneke Savenije

AMSTERDAM, 5 NOV. "Medisch gezien zijn musici uiterst kwetsbaar. Als gevolg van hun beroep kunnen zij allerlei klachten ontwikkelen die een belemmering vormen bij het bespelen van hun instrument. Maar deze klachten zijn vaak zó specifiek, dat ze door de reguliere gezondheidszorg niet goed worden onderkend. Neem bijvoorbeeld hypermobiliteit, een fenomeen waarbij spieren en gewrichten zo soepel zijn dat de vingers en handen alle kanten uit schieten. Daardoor kan een slangenmens op de kermis in een fles kruipen. Maar voor een musicus betekent hypermobiliteit soms het verlies van controle. Musici proberen dat te compenseren door nog harder te studeren. Een overbelasting, die kan leiden tot pijn in de armen, schouders en nek, of zelfs tot weigerende vingers." C.C. Delprat, huisarts in Amsterdam en sinds 23 jaar medisch adviseur van het Koninklijk Concertgebouworkest, was in 1988 samen met fysiotherapeut Rob Nolet de oprichter van de Stichting 'Sanitas in Musica, Musicis Sanitas'. Doel is medische en paramedische kennis omtrent de specifieke beroepsziekten van musici te verspreiden door het organiseren van symposia, het promoten van publicaties, en de instelling van een multidisciplinair spreekuur voor musici in het AMC-ziekenhuis. Onder de titel 'Hand, tand en ingewand van de muzikant' vindt vandaag het achtste symposium 'Harm and harmony in musicians' plaats in het Amsterdamse Concertgebouw, waar specialisten uit binnen- en buitenland lezingen houden over onder meer dystonia, oorklachten, ingewandstoornissen, rugklachten, gebitsproblemen en hypermobiliteit bij musici. "Veel musici denken dat pijn nu eenmaal hoort bij muziek maken. Op de conservatoria leren ze presteren en concurreren, en de docenten zelf weten vaak nauwelijks hoe hun lichaam tijdens het musiceren functioneert. Alles is gericht op het klinkende resultaat. Zo ontstaan bij de voorbereiding van examens, concoursen en master-classes vaak al de eerste problemen. Voorkomen is beter dan genezen, zeker in de muziek. Daarom proberen we conservatoria ervan te overtuigen dat hun studenten toegang moeten hebben tot fysiotherapie, mensendieck, feldenkreis en alexandertechniek, wat in Amsterdam gelukt is. Eigenlijk zouden de conservatoria landelijk verplicht moeten worden hun leerlingen een soort 'gymnastiekles voor musici' te geven. Warming up van bepaalde spieren kan veel ellende voorkomen. De meeste musici schamen zich voor hun problemen. Ze gaan

pas naar de dokter als het écht niet meer gaat, maar dan is het vaak al te laat. Lichamelijk gezien worden zowel orkestmusici als solisten geacht voortdurend topprestaties te leveren, die gepaard gaan met een extreem eenzijdige belasting van bepaalde spiergroepen en gewrichten. Daardoor kan bijvoorbeeld dystonie ontstaan, een aandoening waarbij de vinger niet meer doet wat het hoofd wil. Dystonie doet geen pijn, en wordt door een huisarts die geen ervaring heeft met musici al gauw aangezien voor een probleem dat tussen de oren zit. Maar voor een violist kan zo'n haperende vinger het einde van zijn carrière betekenen. De beste manier om dystonie te herkennen en later te kunnen verhelpen is de patiënt een toonladder op zijn instrument te laten spelen. Dat vergt extra tijd, expertise en affiniteit met musiceren van de arts. Musici met klachten moeten niet aarzelen om gespecialiseerde hulp te vragen, dat kan rampen voorkomen."

Spreekuur voor musici AMC: (020) 6160716